Rijksmonumenten in het Spiegel

Door Vicky Maks-Everts

Alle hieronder genoemde adressen waren ooit onderdeel van de kolonie Walden, opgericht door de schrijver Frederik van Eeden,.
Hierover enkele historische wetenswaardigheden en de redengevende omschrijvingen verkregen uit de "Bosch van Drakestein".

<u>Franse Kampweg 22,</u> De hut van Frederik van Eeden.

De hut werd in 1898 ontworpen door W.C. Bauer, in opdracht van van Eeden, gebouwd op het terrein van de **kolonie Walden** en geÔnspireerd op de hut van Thoreau (D.H. Thoreau 1817-1862), Amerikaans schrijver, beroemd door "Walden, or life in the woods", die gedurende bijna 2 jaar de geciviliseerde wereld de rug toe keerde en een eenzaam leven leidde in een boshut bij de vijver Walden (Concord, Massachusetts). **Willem Cornelis Bauer** en zijn broer, schilder en graficus **Marius**, waren reeds geruime tijd bevriend met van Eeden. Willem behoorde tot de medeoprichters van Walden en bouwde de eerste hutten op het terrein, alsmede de huizen "De Lelie", "de Maerle" (zie voorjaarsnr. 2005) en het huisje van Truida Everts. De half ingegraven en met stro bedekte hut stond aanvankelijk op Oost-Walden bij van Eedens huis "De Lelie" maar werd in november 1908, na Faillissement v.d. kolonie, verplaatst naar West- Walden achter het huisje van Truida Everts met wie van Eeden in 1907 hertrouwde. Dit zware karwei werd verricht door Pietro Mariatti, de vertaler van "De kleine Johannes" in het Italiaans, die de hut voor zijn vriend uit het faillissement had weten te redden.

Merkwaardig genoeg heeft van Eeden dit feit nooit in zijn dagboek vermeld. Op 1 febr. 1898 schreef hij in zijn dagboek: *"Bloeiende viooltjes gevonden in Hilversum. Ik ga iederen dag daar heen. Ik zal nu zien mijn hut hier in de buurt gebouwd te krijgen. Willem Bauer begreep me terstond. Een blokhuisje met stro bedekt. Ik wil daar gaandeweg, met voorzichtige aansluiting aan het gewone leven beproeven hoever ik met vereenvoudiging en verfraaiing gaan kan. Ik wil daar weinig hebben maar alles zuiver, noodig en fraai"*....Op 5 aug. 1898 noteerde hij in zijn persoonlijk dagboek: *"Het beantwoordt alles hier aan mijn bedoelingen. Ik leef hier rustig en eenvoudig en voel mij dagelijks gezonder en vrediger. Geen slechtheid meer in me. Afstand van al die kleine prikkels. Alleen goede lectuur. Geregeld werk. Ik schrijf nu aan mijn roman van de "Koelen Meren des Doods".*
Later is de hut verbouwd en de huidige staat van de hut is een rechthoekig "gepotdekseld" houten gebouwtje, uit één bouwlaag onder een zadeldak gedekt met oranje rode Hollandse pannen

Wordt vervolgd op pagina 18

met nokvorsten, tegen de westgevel een laag uitbouwtje onder een lessenaarsdak met een grote glasplaat waardoor licht direct op het – nog aanwezige- tafelblad valt, waaraan Van Eeden zijn teksten schreef.
De hut is van *architectonische betekenis*:

- als een van de weinig overgebleven hutten van de kolonie Walden, ontworpen door de architect W.C.Bauer in 1898 en geÔnspireerd op de hut van Thoreau.
- als een van de weinig uitgevoerde ontwerpen uit het oeuvre van de vroeg overleden architect Willem Cornelis Bauer (1862-1904).
- als hut gebouwd voor de schrijver Frederik van Eeden op de kolonie Walden.

Sociaal- historisch is de hut van waarde als huisje gebouwd in 1898 op de kolonie Walden en gebruikt door de schrijver Fr.v.Eeden zelf en als zodanig een bijzonder element uit de geschiedenis van het wonen en werken aan het eind van de 19e eeuw in Bussum.

Het huisje van Truida Everts.
Eind 1899 komt Truida Everts (1873-1952), zangeres, naar de kolonie Walden. Haar kolonie activiteit bestond uit het dagelijks distribueren van benodigdheden aan de kolonisten en het 1 ‡ 2 ochtenden in de week assisteren van de wasvrouwen. Zij laat al spoedig door W.C.Bauer een ontwerp maken voor een klein huisje in landelijke stijl en kreeg daarvoor een stukje land van Walden in erfpacht. Mei 1900 wordt begonnen met de bouw. In mrt.1901 begon Frederik van Eeden een verhouding met haar, scheidde uiteindelijk van zijn 1e vrouw Martha en trouwde met Truida. De hut van van Eeden komt nov.1908 op ca.6 meter van haar huisje te staan.
Het huisje is een vroeg voorbeeld van op landelijke bouwkunst teruggaande bouw. Het leek wat vorm en grootte betreft op een Goois daglonershuisje.
Architectonische betekenis:

- als een v.d. huizen gebouwd op de kolonie Walden, ontworpen door de arch. W.C.Bauer in een landelijke stijl.
- als een v.d. weinige uitgevoerde ontwerpen uit het oeuvre van deze architect.
- als huis gebouwd voor Truida Everts op de kolonie Walden.

Sociaal- historisch is het gebouw van waarde als huis van de 2e vrouw van Fred. Van Eeden, gebouwd op de kolonie Walden in 1900 en als zodanig een bijzonder element uit de geschiedenis van het wonen in Bussum.

Nieuwe 's- Gravelandseweg 86, "de Lelie"

Dit vrijstaand landhuis staat op een groot perceel in bosrijke omgeving, is vanaf de weg niet zichtbaar en een oprit gaat naar en loopt langs de voorgevel. Het werd in 1898/99 in opdracht van Frederik van Eeden ontworpen door architect W.C.Bauer op grond van de kolonie Walden. Van Eeden woonde er zelf niet permanent, hij verkeerde liever in zijn blokhut, maar had er wel zijn bibliotheek / studeerkamer. De hut stond tot nov. 1908 vlakbij het landhuis maar werd bij het faillissement v.d. kolonie verplaatst naar West-Walden, achter het huisje van Truida Everts met wie hij in 1907 hertrouwde.

Architectonische betekenis:

- als goed voorbeeld van een klein landhuis van architect W.C. Bauer (met verbouwingen uit 1919 door K.P.C. de Bazel en 1929 door J. Rebel), in landelijke stijl met Engelse invloeden.
- als een van de weinige landhuizen ontworpen door Bauer (behorende tot de beste van wat er in die tijd in Nederland gebouwd werd) als zodanig van bovenlokaal belang.
- vanwege de goede hoofdvorm van het woonhuis, de detaillering en het materaalgebruik.

Sociaal-historisch is het huis van belang als goed en kenmerkend voorbeeld van een landhuis in landelijke stijl met engelse invloeden uit 1899 gebouwd op de kolonie Walden, in casu als element uit de geschiedenis van het wonen in Noord-Holland en in het bijzonder in het Gooi, waar vanaf het eind van de 19e eeuw de villabouw met name tot ontwikkeling kwam.

Ruimtelijk-historisch een vroege verkaveling aan de Nieuwe 's-Gravelandseweg en in relatie tot de Kolonie Walden.

Nieuwe 's –Gravelandseweg 88.

Dit kleine vrijstaande huis met de langsgevel op korte afstand vd. weg is gelegen op een rechthoekig kavel in een bosrijke omgeving. Het huis is gebouwd in opdracht van de kolonie Walden en vermoedelijk in 1901 ontworpen door W.C. Bauer als **bakkerswoning** op het voormalige terrein van de kolonie en is thans woonhuis. Het vrijwel geheel van hout gebouwde huis heeft een rechthoekige plattegrond en bestaat uit ÈÈn bouwlaag met een zadeldak gedekt door oranjerode Hollandse pannen met nokvorsten.

De gevels van de begane grond zijn aan de buitenkant opgebouwd uit rabat delen en staan op een lage bakstenen plint. De topgevels zijn op de zolderverdieping bekleed met verticale delen die over het laatste rabatdeel zitten en zijn aan de onderkant voorzien van een punt.

Architectonische betekenis:

- vanwege de toeschrijving aan W.C. Bauer. die maar een klein oeuvre heeft achtergelaten.
- als goed voorbeeld van een redelijk gaaf gebleven houten huis uit ca 1901 met een goede hoofdvorm en detaillering .
- vanwege de zeldzaamheid in Bussum van een dergelijk houten huis.

Sociaal- historisch is het van betekenis als vermoedelijke bakkerswoning behorend bij de kolonie Walden.

Wordt vervolgd.....